

SPRAWOZDANIE

z realizacji

Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

dla Miasta i Gminy Góra Kalwaria

za okres 2 lat – od 2022 r. do 2023 r.

Gmina Góra Kalwaria, listopad 2023 r.

Zgodnie z art.87 *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.) Gmina Góra Kalwaria posiada opracowany „Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2022 - 2025”, który został przyjęty Uchwałą Nr LXV/601/2022 Rady Miejskiej Góry Kalwarii z dnia 23 lutego 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. 2022 r., poz. 2340).

Dla realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami” Miasta i Gminy Góra Kalwaria określono trzy podstawowe priorytety:

Priorytet I: rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy

Priorytet II: badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej

Priorytet III: ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

W w/w wymienionych priorytetach wytyczono kierunki działań i na tej podstawie wyodrębniono poszczególne zadania. W okresie od 01.01.2022 r. do 01.11.2023 r., w ramach poszczególnych priorytetów, zrealizowano poniższe zadania.

Ad. Priorytet I - rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy

1. Kontynuowano prace remontowe budynku Ratusza (między innymi: remont pomieszczeń biurowych, schodów głównych i bocznych, remont części dachu oraz wymiana rynien). Gmina pozyskała środki na prace restauratorskie przy elewacji zabytkowego Ratusza w Górze Kalwarii.
2. Kontynuowano rewitalizację rynku w Górze Kalwarii w zakresie elementów małej architektury i zieleni.
3. Podjęto prace projektowe nad rewitalizacją rynku w Górze Kalwarii w zakresie: ciągów pieszych, zieleni, małej architektury (w tym budowy fontanny).
5. Gmina pozyskała środki na prace konserwatorskie przy wieży bramnej Zamku w Czersku.
6. Gmina pozyskała środki na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy XVII-wiecznym Kościele p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego – kaplicy Pretorium Piłata.
7. Kontynuowano rozmowy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w sprawie lokalizacji Muzeum Szkuty Czerskiej. UMWM zobowiązał do prowadzenia prac koncepcyjnych dyrekcję Państwowego Muzeum Archeologicznego. W Urzędzie Miasta i Gminy Góra Kalwaria doszło do dwóch spotkań, m. in. z architektami, którzy na zlecenie PMA przygotowali wstępny szkic koncepcji budowy muzeum na tzw. „Księżej Górze” w Czersku (szkicu nie pozostawiono). Ze względu na to, że obszar ten należy do Parafii Czersk, Adam Struzik zwrócił się do księdza proboszcza o zgodę na sprzedaż stosownych działek. Parafia przeprowadziła wewnętrzny sondaż, o wynikach którego gmina nie została poinformowana.

Ad. Priorytet II – badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej.

1. Uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów, na których występują obiekty zabytkowe i/lub stanowiska archeologiczne tj.:
 - a) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu wsi Ługówka – cz. I;
 - b) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu wsi Dobiesz – cz. I;
 - c) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu wsi Czersk – rejon skarpy cz. II;
 - d) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miasta Góra Kalwaria – os. Kilińskiego cz. A.

2. Zorganizowano i wspierano wiele imprez o charakterze plenerowym. Do najważniejszych należy zaliczyć:
 - „Europejskie Dni Dziedzictwa” (Zamek w Czersku),
 - „Turnieje Rycerskie w Czersku” (Zamek w Czersku),
 - „Misterium Męki Pańskiej” na ulicach miasta Góra Kalwaria,
 - pikniki archeologiczne,
 - „Żywe Lekcje Historii” – cykl teatralnych wykładów na dziedzińcu Zamku Książąt Mazowieckich w Czersku,
 - Zielone Świątki na Urzeczu,
 - „Historia Viva” – cykl pokazów i warsztatów prowadzonych przez rekonstruktorów,
 - piknik rodzinny „Śladami Średniowiecza” (Zamek w Czersku),
 - „Szwedzi na Zamku”.

3. Opracowano:
 - mapy miasta i gminy z opisami zabytkowych obiektów;
 - mapy będące przewodnikiem po turystycznych trasach tematycznych wytyczonych w mieście;
 - mapy z propozycjami wycieczek rowerowych po gminie, z opisami zabytków;
 - „Nasza Góra Kalwaria”;
 - „55 powodów, by odwiedzić Górę Kalwarię” ze zdjęciami i opisami lokalnych atrakcji, w tym zabytków;
 - „Stefanka podróże po Górze”, książeczkę obrazkową dla dzieci z ilustracjami przedstawiającymi fragmenty miasta i gminy, m.in. zabytkowe obiekty.

Ad. Priorytet III – ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

1. Prowadzono monitoring oraz weryfikację obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

2. Kontynuowano bieżącą współpracę z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, i Towarzystwem Opieki nad Zabytkami Oddział w Czersku (TONZ).

3. W ramach prac inwestycyjnych:
 - kontynuowano prace związane z uporządkowaniem skarpy wiślanej;
 - przeprowadzone zostały dwa etapy remontu zabytkowego wiatraka w Lininie;
 - rozpoczęto rewitalizację części zdegradowanego terenu po byłej jednostce wojskowej tj. budowę miejsca czynnego wypoczynku w Górze Kalwarii;
 - przeprowadzono remont ulic Saperów i Kleberga na terenie byłej jednostki wojskowej.